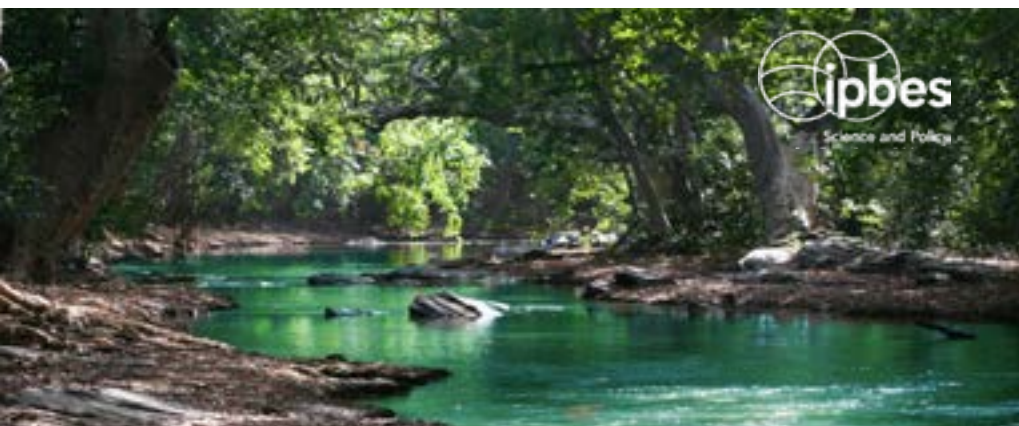

Mérőföldkövek a természetvédelemben: két új globális jelentés a fenntartható jövőért

2024 decemberében két régóta várt, mérőföldkönek számító tudományos jelentést fogadott el a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelésével foglalkozó kormányközi testület (IPBES) 11. döntéshozó ülése.

A [Nexus jelentés](#) a biológiai sokféleség, a víz, az élelmiszer, az egészség és a klímaváltozás közötti összefüggéseket mutatja be, rávilágít arra, milyen területeken kell változtatnunk a Föld megmentése érdekében, valamint kimondja, hogy változást csak akkor tudunk elérni, ha ezeket az elemeket együtt kezeljük.

Az [átalakító erejű változásról szóló jelentés](#) (Transformative Change Assessment) egyrészt a biológiai sokféleség csökkenésének alapvető okait vizsgálja, másrészt azt, hogy mit és hogyan kell megváltoztatni a jelenlegi életvitelünkben és gazdasági rendszerünkben, hogy a jövőnk fenntartható legyen. A jelentés egyértelműen kimondja: ehhez alapvető, rendszerszintű változásra van szükség.

Nexus jelentés: Öt egymásba fonódó válság együttes kezelése jelenti a világ új kihívását

A biológiai sokféleség, a víz, az élelmiszer, az egészség és a klímaváltozás közötti összefüggésekről szóló IPBES jelentés (röviden Nexus jelentés) az eddigi legátfogóbb tudományos értékelés ebben a témában, amelyet a tagállamok 2024. december 16-án hagytak jóvá és 165 kiemelkedő nemzetközi szakértő hároméves munkájának eredménye. Az értékelés egyértelművé tette, hogy a biológiai sokféleség csökkenése, a vízhiány, az élelmezésbiztonság, az emberi egészség és az éghajlatváltozás nem elszigetelt kérdések, hanem elválaszthatatlanul összekapcsolódnak. Ezek a válságok kölcsönösen felerősítik egymás hatását, és ha egymástól különálló kérdésként akarjuk ezeket kezelni, akkor nem érjük el célunkat, sőt, tovább súlyosbíthatjuk az egyes problémákat.

IPBES

A 2012-ben létrehozott IPBES, vagyis a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelésével foglalkozó kormányközi testület (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) egy független nemzetközi testület, amely kutatók, tudósok bevonásával a biológiai sokféleség csökkenését, annak okait és a lehetséges megoldási lehetőségeket elemzi és összefoglalókat tesz közzé azzal a céllal, hogy segítse a döntéshozók munkáját. Tevékenysége révén kulcsszerepet játszik a tudomány és a szakpolitika összekapcsolásában.

Az IPBES tagállamainak kormányzati képviselői a döntéseket az évente sorra kerülő plenáris üléseken hozzák, vagyis itt fogadják el a tudomány által kidolgozott jelentéseket. Az egyik legfontosabb és leggyakrabban idézett ilyen dokumentum a 2019-ben elfogadott globális jelentés a biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatások állapotáról, melyen 145 kutató dolgozott három éven keresztül a világ minden tájáról. Ez a jelentés állapította meg, hogy Földünkön megközelítőleg 1 millió fajt fenyeget a kihalás veszélye, és hogy a fajgazdagság soha nem látott sebességgel csökken, valamint, hogy a globális ökológiai rendszer egyes elemeinek eltűnése az egész bolygó működőképességét – ezáltal a társadalom jóllétét, hosszú távú fennmaradását is – veszélyezteti. Ez a jelentés hangsúlyozta továbbá, hogy a természet megőrzésére és fenntartható használatára, valamint a fenntarthatóság elérésére vonatkozó célok a jelenlegi életvitelünk mellett nem teljesíthetők, és hogy ezen célok csak a gazdasági, társadalmi, politikai és technológiai tényezőket érintő, rendszerszintű változások révén érhetők el.

További információk:

<https://www.ipbes.net/>

Kövesse az IPBES-t a közösségi média felületeken:

Bár az értékelés hivatalos címében (thematic assessment of the interlinkages among biodiversity, water, food and health (nexus assessment)) nem szerepel, az éghajlatváltozás fontos és egyre jelentősebb, ugyanakkor gyakran figyelmen kívül hagyott kölcsönhatásban áll a nexus elemek mindegyikével, mind az éghajlatváltozás hatásain, mind az enyhítésre és az alkalmazkodásra irányuló intézkedéseken keresztül. Az éghajlatváltozás a biológiai sokféleség csökkenésének egyik közvetlen, kulcsfontosságú hatóereje, ezért az öt nexus elem egyikeként tartják számon.

A biológiai sokféleség által nyújtott ökoszisztéma szolgáltatások csökkenésének gazdasági és egészségügyi hatásai

Egy 2006-ban felbukkant gombás betegség, a fehérorr szindróma Észak-Amerika-szerte a denevérek drasztikus pusztulását okozta. Mivel a denevérek jellemzően mezőgazdasági kártevő rovarokra vadásznak, ennek a csökkenésnek komoly mezőgazdasági következményei is voltak: a károsított termények miatti súlyos pénzügyi veszteségek mellett a gazdálkodók 31%-kal több növényvédőszert permeteztek a földjeikre. Ez nemcsak a mezőgazdasági költségeket növelte, hanem az érintett területeken a csecsemőhalandóság 7,9%-os növekedésével is együtt járt, ami rávilágít a növényvédőszerek lehetséges súlyos egészségügyi kockázataira.

A Nexus jelentés szintén kiemeli, hogy a biológiai sokféleség a világ minden régiójában és a globálistól a lokálisig minden szinten csökken. Ez nemcsak az ökoszisztémák működését, a víz elérhetőségét és minőségét, az élelmezésbiztonságot és táplálkozást befolyásolja, hanem az emberi, növényi és állati egészségre, valamint az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenállóképességre is hat.

A jelentés szerint a kormányok alábecsülik vagy figyelmen kívül hagyják az öt nexus elem közötti kapcsolatokat. Ennek az öt kulcsfontosságú területnek a kezelésére vonatkozó döntéseket a kormányok gyakran elszigetelten hozzák meg, ami nem tervezett következményekkel járhat, sőt a többi Nexus elemre is káros hatással lehet. A közvetett társadalmi-gazdasági tényezők, mint például a fokozódó hulladék-termelés, a túlfogyasztás és a népességnövekedés tovább súlyosbítják a biológiai sokféleség csökkenését, és ezáltal közvetett módon az említett elemekre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat, azaz gyengül az élelmezésbiztonság, vagy nő a vízhiány.

A szerzők kiemelik, hogy a globális GDP több mint fele – több mint 50 ezer milliárd dollárnyi éves gazdasági tevékenység világszerte – mérsékelten vagy erősen függ a természettől. A természetből származó előnyök nélkül a vállalatok nem tudnának működni. A gazdasági szereplők ilyen jellegű függőségeit, valamint a biológiai sokféleségre gyakorolt hatásait azonban a jelenlegi gazdasági gyakorlat nem mindig veszi figyelembe. Továbbá, a jelenlegi életvitelünk olyan rejtett költségeket eredményez (például környezeti károkat, egészségügyi hatásokat vagy társadalmi egyenlőtlenségeket), amelyek nem szerepelnek a hivatalos költségvetésekben. Szakértők becslése szerint ezek a rejtett költségek évente akár 10-25 ezer milliárd dollárra is rúghatnak.

A jelenlegi döntéshozatali gyakorlat során általában a rövid távú pénzügyi megtérülést helyezik előtérbe, miközben nem kalkulálnak a természetet érintő költségekkel. Többek között ennek következtében a gazdasági és pénzügyi rendszerek harmincöttször több erőforrást fordítanak a biológiai sokféleséget közvetlenül károsító gazdasági tevékenységekre, mint amennyit a természet megóvására.

Egyes becslések szerint a biológiai sokféleséggel kapcsolatos politikai célok megvalósításának 2030-ig történő késleltetése megduplázhathatja a cselekvés esetleges költségeit, miközben növelheti a pótolhatatlan veszteségek, például a fajok kipusztulásának valószínűségét.

A jelentésben 52 tudományosan elismert nemzetközi tanulmányból származó több mint 180, nexus elemeket érintő szcenárió értékelték. Az elemzés során megállapították, hogy azok a szcenáriók esetében merülne fel jelentős pozitív hatás a biológiai sokféleségre nézve, melyek mind az öt nexus elemet célzó intézkedéseket tartalmaztak. Ezekben az esetekben a változás pozitívan hatott a másik négy nexus elemre is. Érdekes megállapítása volt az elemzésnek, hogy azok a forgatókönyvek, melyek csak a biodiverzitás szempontjából akartak pozitív eredményt elérni, azok végezetül csupán mérsékelten pozitív hatást gyakorolnak a biológiai sokféleségre.

A szerzők a jelentésben több mint 70 válaszlehetőséget mutatnak be, amelyek segítik a nexus elemek összehangolt kezelését a hozzájuk kapcsolódó válságok és kihívások elkerülése érdekében. A válaszlehetőségek közé tartozik többek között az integrált tájgazdálkodás, a hatékony vízhasználat a mezőgazdaságban, az állatról emberre terjedő fertőzések megelőzését célzó természetvédelmi intézkedések, valamint az ökoszisztémák helyreállítása, amely hozzájárul az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez és az azokhoz való alkalmazkodáshoz is. A jelentés kiemelte, hogy a válaszlehetőségek együttes vagy egymást követő végrehajtása tovább javíthatja azok pozitív hatásait, valamint költségmegtakarítást is eredményezhet.

Példák rejtett költségekre

Fast fashion

Környezeti hatások: A ruhák tömeggyártása és festése hatalmas vízfelhasználással és szennynevezéssel jár, a kidobott ruhák pedig óriási hulladékhegyeket képeznek.

Társadalmi költségek: A gyártás gyakran fejlődő országokban történik, ahol a dolgozók alacsony bért kapnak, rossz körülmények között dolgoznak, és gyakori a gyermekmunka is.

Autófüggő közlekedés

Egészségügyi hatások: A légszennyezés, amit a városi forgalom okoz, hozzájárul a légúti, szív- és érrendszeri betegségekhez.

Környezeti költségek: A CO₂-kibocsátás gyorsítja a klímaváltozást, aminek később hatalmas gazdasági és humanitárius következményei lehetnek.

Társadalmi egyenlőtlenségek: Akik nem tudnak autót fenntartani, azok kevésbé mobilisak, akár ki is eshetnek a munkaerőpiacról, ezzel tovább mélyítve az egyenlőtlenségeket.

Olcsó élelmiszer, ipari hústermelés

Egészségügyi következmények: Az erősen feldolgozott, olcsó élelmiszerek hozzájárulnak az elhízáshoz, cukorbetegséghez és más betegségekhez, amelyek kezelése hatalmas terhet ró az egészségügyi rendszerekre.

Környezeti hatások: Az ipari állattartás metán-kibocsátása jelentősen hozzájárul a klímaváltozáshoz, és víz- és talajszennyezéssel is jár.

Etikai kérdések: Az állatok jóllétét gyakran figyelmen kívül hagyják, ami morális szempontból kérdéseket vet fel.

Példák válaszlehetőségekre

Agroökológia: A mezőgazdasági és élelmiszeripari rendszerek tervezése, irányítása ökológiai, illetve társadalmi koncepciók és elvek figyelembevételével. Az agroökológia célja a fenntartható mezőgazdasági termelés támogatása, az abból fakadó negatív környezeti hatások minimalizálása, emellett a természet embereknek nyújtott hozzájárulásának biztosítása.

Az emberek és a természet újbóli kapcsolódásának támogatása: Az emberek és a természet közötti mély kapcsolat helyreállítása és előmozdítása, beleértve a természet megértésének és megbecsülésének erősítése. A folyamat több tudásrendszerre támaszkodik, és az emberi egészséget, jóllétet, valamint a természet javát szolgálja.

Túlzott húsfogyasztás csökkentése: A vörös és feldolgozott húsok túlzott fogyasztásának csökkentése a fenntartható élelmiszer-rendszerekre támaszkodó, egészséges, az emberi jólléthez hozzájáruló, fenntartható étrend bevezetésének támogatása.

Fenntartható bioökonómia (biomassza alapú gazdaság): A megújuló természeti tőke – beleértve a biológiai erőforrásokat is – felhasználásán alapuló gazdasági modell, amely a természet megőrzése, az éghajlatváltozás mérséklése és a fenntartható, méltányos fejlődés támogatása érdekében minimalizálja a hulladékot és csökkenti a fosszilis alapú energia és termékek felhasználását.

Városi természetalapú megoldások: Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás támogatása, az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképesség növelése, a biológiai sokféleség és a természeti erőforrások megőrzése, védelme, valamint az emberi egészség és jóllét előmozdítása.

A Nexus jelentés legfontosabb üzenetei számokban

Biodiverzitás

- A globális éves gazdasági tevékenység 2023-ban közel 58 ezer milliárd dollárt (a globális GDP több mint 50%-a) termelt a természettől mérsékelten vagy erősen függő ágazatokban.
- A biológiai sokféleséget közvetlenül károsító magánszektorbeli pénzmozgások éves összege 5300 milliárd dollár.
- A biológiai sokféleséget károsító, a kereskedelmet torzító és a természeti erőforrásokra nehezedő nyomást növelő állami támogatások éves összege 1700 milliárd dollár.
- A biológiai sokféleség állapotának javítását célzó éves kiadások körülbelül 200 milliárd dollárt tesznek ki.
- A biológiai sokféleség állapotának javításához szükséges globális forráshiány évente körülbelül ezer milliárd dollár.

Víz

- Az emberiség édesvízigényének kb. 80%-át élelmiszertermelésre használjuk.
- Legalább 50 betegség a rossz vízellátásnak, vízminőségnek és higiénianak tulajdonítható.
- Közel egymilliárd ember él a korallzátonyok 100 km-es körzetében, akik egyben profitálnak is ebből élelmiszer, gyógyszer, a part menti viharok és erózió elleni védelem, turizmus, pihenés, megélhetés révén.

Élelmiszer

- 2021-ben a világ lakosságának 42%-a nem engedheti meg magának az egészséges táplálkozást (86% az alacsony jövedelmű és 70% az alsó-közepes jövedelmű országokban él).
- Ázsiában és Afrikában több mint 800 millió embert érint az élelmezési bizonytalanság.
- 2017-ben közel 3 millió haláleset köthető a teljes kiőrlésű gabonafélékben szegény étrendhez.

Egészség

- A világ régiói között 20 év különbség van a várható átlagos élettartamban.
- A legkevésbé fejlett országokban a gyermekhalandóság tízszer magasabb, mint a magas jövedelmű országokban.
- 2017-ben 11 millió felnőttkori halálozás történt az egészségtelen táplálkozás következtében.
- 2019-ben a becslések szerint 9 millió korai haláleset (az összes halálozás 16%-a) a levegő- és a vízszennyezettség miatt következett be.

Klímaváltozás

- Az éghajlatváltozásból eredő kockázatoknak való kitettség 1,5-2°C-os globális felmelegedés esetén várhatóan megduplázódik, és 2-3°C-kal növekvő felmelegedés esetén ismét megduplázódik.
- Az ismert emberi fertőző betegségek 58%-a valószínűleg súlyosbodni fog az éghajlatváltozás miatt.
- 2011 és 2020 között 12 000-19 000 gyermek halálát okozta a hőség Afrikában, amihez az éghajlatváltozás közvetlenül hozzájárult.
- A hőség okozta halálesetek száma Európában 2022-ben 62 000 volt.
- Az elmúlt 50 évben 12 000 katasztrófát okoztak szélsőséges időjárási, éghajlati és vízügyi események, amelyek 2 millió ember halálát okozták (90%-ban az alacsony és alacsony és közepes jövedelmű országokban) és 4,3 ezer milliárd dollár összköltséget okoztak.

Az átalakító erejű változásról szóló jelentés: fontos az azonnali cselekvés

Az átalakító erejű változásról szóló jelentést (Transformative Change Assessment), 42 ország több mint 100 kiemelkedő szakértője készítette három éven keresztül.

A jelentés a biológiai sokféleség válságának kiváltó okaira, a változás mozgatórugóira és az igazságos és fenntartható jövő érdekében az egész rendszerre kiterjedő átszervezés megvalósításának lehetőségeire összpontosít. A jelentés konkrét stratégiákat fogalmaz meg a kormányok, a civil társadalom, az üzleti szféra és a magánszektor számára. Felhívja a figyelmet arra, hogy ha most lépünk, és fenntarthatóbb, hosszú távon is működőképes megoldásokat vezetünk be, az nemcsak a világ megmentését szolgálja, hanem óriási gazdasági haszonnal is járhat. 10 ezer milliárd dollárnyi új üzleti érték jöhet létre 2030-ig, például új piacok, innovációk, hatékonyságnövelés, zöld technológiák vagy fenntartható megoldások révén, és 395 millió munkahelyet lehet vele létrehozni vagy támogatni új (pl. megújuló energia, körforgásos gazdaság) vagy átalakuló iparágakban. A fenntarthatóság tehát nem költség, hanem üzleti lehetőség.

Aki most lép, versenyelőnyre tehet szert, új profitforrásokat találhat, és még a társadalmi támogatottságát is növelheti.

A tanulmány vizsgálta a gazdasági ágazatok természettől való függőségét. A számadatokat az inflációhoz igazították, hogy az a 2023-as globális GDP arányát tükrözze.

- 1) Globális GDP 2022-ben 105 600 milliárd dollár volt
- 2) A természettől mérsékelten vagy erősen függő globális GDP 2023-ban 58 ezer milliárd dollár/év volt
- 3) A természet pusztulásáért leginkább felelős ágazatok externáliáit 2021-ben 10 ezer milliárd dollárra becsülték, inflációval kiigazítva (2023-ig 10 700 milliárd dollár)
- 4) A természet pusztulásáért leginkább felelős ágazatoknak globálisan nyújtott közvetlen támogatások becsült összege 2021-ben 1300 és 3100 milliárd dollár között volt, inflációval kiigazítva (2023-ig 1,4 és 3,3 ezer milliárd dollár között)
- 5) Globális biodiverzitás finanszírozási hiányt, mely 598-824 milliárd dollár/év 2030-ig
- 6) A biodiverzitás megőrzésének globális finanszírozása 2019-ben 124-143 milliárd USD között becsülhető (inflációval kiigazítva 2023-ig 135-156 milliárd USD).

A jelentés az IPBES [2019-es globális értékelésére](#) épül, melynek az egyik legfontosabb megállapítása, hogy ha meg akarjuk állítani és vissza akarjuk fordítani a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatások drasztikus mértékű globális hanyatlását akkor átalakító erejű változásokat kell elérnünk minden területen a mezőgazdasági termeléstől kezdve, az ipari termelésen át a pénzügyi rendszerekig. Enélkül a globális fejlődési célok nem érhetők el.

A biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, valamint a földi élet megőrzéséhez sürgősen cselekedni kell. Mélyreható, rendszerszintű változásra van szükség abban, ahogyan az emberek a természeti világra tekintenek és azzal kapcsolatba kerülnek. A jelentés elmagyarázza továbbá, hogy mire van szükség, mi az az átalakító erejű változás, hogyan megy végbe, és hogyan lehet felgyorsítani azt egy igazságos és fenntartható világ megteremtése érdekében.

Közösen az átalakító erejű változásért

A spanyolországi Galíciában található Os Miñarzos tengeri rezervátum közös irányítása jó példa a kisüzemi halászatot érintő átalakító erejű változásra, amelyet halászok, kutatók és a kormányzat közösen hoztak létre egy olajfolt okozta katasztrófa után. Ezek a szereplők közösen dolgoztak ki egy új, közös értékeken alapuló jövőképet, amely támogatja a fenntartható helyi halászatot és a védett tengeri területtől függő parti közösségek jóllétét. A folyamat a halászok hagyományos tudásának (pl. a legérzékenyebb és legtermékenyebb élőhelyek és fajok azonosítása) megosztásával kezdődött, ami azután az irányítótestület hivatalos döntéshozatali folyamatának részévé vált. A közös munka összetett folyamat volt, tele feszültségekkel és a halászok egy részének tiltakozásától kísérve. Ezek a feszültségek jelezték, hogy foglalkozni kell a kialakult helyzet mögöttes okaival, például a rövid távú, egyéni és anyagi előnyök előtérbe helyezésével és a természettől való elszakadással. Több mint 17 évvel a kijelölés után ez a védett tengeri terület pozitív hatást gyakorolt a halászati struktúrára és gyakorlatokra, ami mérhető eredményekhez vezetett (pl. nagyobb fajgazdagság és gazdasági bevételek), valamint nagyobb bizalomhoz és együttműködéshez a szereplők között.

Az értékek fontossága az átalakító erejű változásban

A Nashulai Maasai Conservancy egy őslakosok tulajdonában lévő és általuk működtetett természetvédelmi terület a Maasai Mara Nemzeti Rezervátumban, Kenyában, a világ egyik legváltozatosabb ökoszisztémájában. A kezdeményezés az együttélés, a méltóság, a befogadás, az önrendelkezés, a felhatalmazás és az emberi jogok univerzális értékein alapul. Olyan új természetvédelmi modellt képvisel, amely egyszerre reagál a fajok pusztulására, a kulturális tudás elvesztésére, a megélhetésért folytatott küzdelmekre és az éghajlatváltozásra. A közösség által kezelt védett területek kijelölésével és más kezdeményezésekkel – például faültetési és folyótisztítási projektek – sikeresen hoztak létre olyan közösségi területeket, ahol az emberek és a vadon élő állatok egyaránt elférnek. A természetvédelmi szervezet elősegíti a vadon élő állatok visszatérését, valamint megélhetési és kulturális lehetőségeket teremt a maszáj családok számára, ezzel is szemléltetve, hogy az őslakosok biokulturális gyakorlatai hogyan képesek egyszerre több célt is támogatni.

A jelentés azt is megállapítja, hogy a biológiai sokféleség csökkenésének és a természet pusztulásának megállítására és visszafordítására irányuló intézkedések akár csak egy évtizeddel való késleltetése a költségek megduplázódását eredményezi az azonnali cselekvés költségeihez képest. Az azonnali cselekvés hatalmas üzleti és innovációs lehetőségeket is felszabadíthat a fenntartható gazdasági megközelítések, például a természetpozitív gazdaság, a fenntartható ökológiai gazdaság és a természetalapú megoldások révén

Természetpozitív gazdaság

A természetpozitív gazdaság az a gazdaság, ami jó az embereknek, az éghajlatnak, és a természetnek egyaránt. Segít megőrizni és helyreállítani az ökoszisztéma szolgáltatásokat, miközben fenntartható fejlődési lehetőséget biztosít a helyi közösségek számára. A természetpozitív gazdaság támogatására irányuló erőfeszítések közé tartozik a közösségek hagyományos megélhetésének fenntartása, a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok előmozdítása, a természetalapú megoldások fejlesztése, vagy akár a helyi termékek piacra juttatása. A természetpozitív gazdaság ambiciózus fenntarthatósági kötelezettségvállalásokat is megkövetel a vállalatoktól.

Természetalapú megoldások

A természetalapú megoldások olyan társadalmi kihívásokat célzó intézkedések, amelyeket a természet folyamatai és működése ihletett. A természet által támogatott megoldások alkalmazása társadalmi, környezeti és gazdasági előnyökkel jár, és magában foglalja az éghajlatváltozás káros hatásainak csökkentését és az ahhoz való alkalmazkodást, illetve az emberiség jólétével kapcsolatos kérdéseket, mint például a víz- és élelmiszerbiztonság is.

Az átalakító erejű változásról szóló jelentés az alábbi öt kulcsfontosságú stratégiát emeli ki. Ezek természetesen egymást kiegészítik, és segíthetnek a globális fenntarthatóságot célzó valóban átalakító erejű változás előmozdítása érdekében:

1. Az emberek és a természet számára értékes, a biokulturális sokszínűséget példázó (élő)helyek megőrzése, helyreállítása és megújítása;
2. Rendszerszintű változás és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak általános érvényesítése azokban az ágazatokban (intézkedésekben), amelyek a természet pusztulásáért leginkább felelősek;
3. A gazdasági rendszerek átalakítása a természet és a méltányosság érdekében;
4. A kormányzási rendszerek átalakítása, hogy azok befogadóak, elszámoltathatóak és alkalmazkodóképesek legyenek;
5. Azon társadalmi nézetek és értékek megváltoztatása, amelyek ellentétesek az igazságos és fenntartható jövőképpel és nem ismerik el és fel a természet és az ember közötti összefüggéseket.

Az átalakító erejű változásról szóló jelentés legfontosabb üzenetei számokban

- A természettől nagymértékben függő gazdasági tevékenységek az éves globális GDP 50%-át teszik ki.
- A biológiai sokféleség megőrzésére fordított pénzügyi források összege a természettől nagymértékben függő ágazatok által termelt GDP csupán körülbelül 0,25%-a.
- A globális finanszírozási hiány a természettől nagymértékben függő ágazatok által termelt GDP körülbelül 1-1,4%-át teszi ki.
- Az azonnali cselekvés 2030-ig 10 ezer milliárd dollár üzleti értéket teremthet és 395 millió munkahelyet támogathat.
- A intézkedések tíz évvel történő késleltetése kétszer annyiba kerül, mint az azonnali cselekvés.
- A védett területek és az érintetlen tájak mintegy 40%-a őslakos és helyi közösségek kezelésében van.
- Egy évtizeden belül pozitív változás érhető el, ha cselekszünk, és megteesszük az átalakító erejű változáshoz szükséges lépéseket.
- A környezetkárosító támogatások állami finanszírozása 55%-kal nőtt 2021 óta.
- A világ népességének legfelső 1%-a birtokolja a globális vagyont 39,2%-át, míg az alsó 50% az 1,85%-át (2021-es adat)

Nincs idő a szétagolt döntésekre

Az IPBES Nexus és az átalakító erejű változásról szóló jelentései kiemelkedő fontosságúak a fenntarthatósági kihívások kezelésében. Együttesen rávilágítanak arra, hogy a biológiai sokféleség, a víz, az élelmiszer, az egészség és az éghajlatváltozás elválaszthatatlanul összefüggenek, így az elszigetelt döntéshozatal hatástalan és akár káros is lehet, illetve, hogy a biológiai sokféleség védelme érdekében mélyreható, rendszerszintű változás szükséges a gazdasági, politikai és társadalmi berendezkedésben.

A két jelentés mérőföldkőnek számít a fenntartható jövő felé vezető úton, hiszen nemcsak tudományos alapot biztosítanak a döntéshozóknak, hanem konkrét példákat, jó gyakorlatokat is bemutatnak és cselekvésre is ösztönöznek. Újra és újra hangsúlyozzák, hogy a természetvédelmi és társadalmi változások csak átfogó, rendszerszintű megközelítéssel lehetnek sikeresek.